

Приватний вищий навчальний заклад
«Буковинський університет»
Юридичний факультет
Кафедра професійних та спеціальних правових дисциплін

СХВАЛЕНО
на засіданні науково-методичної
ради факультету
протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан юридичного факультету
Стелла КЕЛЬБЯ/
_____ 2024 р.

СИЛАБУС
обов'язкової навчальної дисципліни
«Трудове право»

Освітньо-професійна програма:	<u>Право</u>
Спеціальність:	<u>081 «Право»</u>
Галузь знань:	<u>08 «Право»</u>
Рівень вищої освіти:	<u>перший (бакалаврський)</u>
Факультет:	<u>юридичний</u>
Мова навчання:	<u>українська</u>
Розробник:	<u>РУСНАК Леся Михайлівна, доцент кафедри професійних та спеціальних правових дисциплін, кандидат юридичних наук, доцент</u>
Профайл викладача	<u>https://bukuniver.edu.ua/university/faculties-and-departments/faculty-of-law/department-of-professional-and-special-legal-disciplines/#</u>
E-mail:	<u>rysnaklesya@gmail.com</u>
Консультації	<u>четвер з 10.00 до 16.00</u>

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Навчальна дисципліна «Трудове право» є обов'язковою складовою навчального плану підготовки фахівців першого бакалаврського рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» в обсязі 210 годин, з яких для здобувачів денної форми навчання передбачено: лекцій – 62 год., практичних занять – 58 год., і самостійної роботи – 90 год.; та для здобувачів заочної форми навчання: лекцій – 12 год., практичних занять – 12 год., та самостійної роботи – 186 год. Навчальна дисципліна побудована відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS) і складається з 7 кредитів. Форма підсумкового контролю – екзамен.

Трудове право є однією з фундаментальних навчальних дисциплін, основою для засвоєння здобувачами найважливіших положень законодавства України про працю. Вивчення й аналіз сучасного трудового законодавства, що регулює формування ринку праці, організацію і застосування праці найманих працівників що є важливою складовою частиною розвитку сучасної правової держави.

Усе зазначене вимагає від кожного здобувача сумлінного вивчення новітніх норм трудового законодавства, практики його застосування, а також досягнень науки національного трудового права в поєднанні з досвідом міжнародно-правового регулювання праці, саме це визначає актуальність вивчення дисципліни «Трудове право».

2. Мета і завдання дисципліни

Предметом вивчення дисципліни є правові норми що регулюють суспільні відносини у сфері найманої праці різних організаційно-правових форм господарювання.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Трудове право» є забезпечення отримання і засвоєння здобувачами фундаментальних знань в області теорії трудового права та трудового законодавства.

Основними *цілями (завданнями)* навчальної дисципліни є вивчення здобувачами основних понять, принципів та інститутів трудового права, визначення напрямків правового регулювання трудових відносин; набуття навичок роботи з нормативними актами, вміння вирішувати практичні ситуації у сфері правового регулювання трудових правовідносин.

Здобувачі повинні здобути знання щодо:

основних положень доктрини трудового права, Конституції України, міжнародних актів про працю, Кодексу законів про працю України, підзаконних нормативно-правових актів які регулюють трудові відносини з питань застосування трудового законодавства; предмета, методу, системи і принципів трудового права; змісту основних інститутів трудового права; правового статусу суб'єктів трудового права; сфери дії трудового законодавства в умовах воєнного стану.

Результати навчання за дисципліною. Після проходження курсу здобувачі будуть знати: місце трудового права у системі права; місце права на працю в системі прав людини; ключові нормативно-правові акти у сфері трудових відносин; підстави виникнення, зміни та припинення трудових правовідносин; способи захисту трудових прав і законних інтересів сторін трудового договору; судову практику у сфері трудового права;

вміти: орієнтуватися у системі джерел трудового законодавства; добирати необхідну літературу; складати тези виступів і конспекти; аналізувати та правильно застосовувати норми трудового законодавства у практичній діяльності; розрізняти трудові правовідносини від інших правовідносин; складати документи з трудових правовідносин; грамотно вирішувати питання реалізації норм трудового права на практиці, в юридичній клініці університету.

3. Пререквізити

Вивчення курсу передбачає наявність системних та ґрунтовних знань із курсу – «Конституційне право України», «Кримінальне право». Синхронний, паралельний зв'язок може бути з такими навчальними дисциплінами, як: «Теорія держави і права», «Філософія».

4. Компетентності та результати навчання

Під час вивчення дисципліни, відповідно до освітньо-професійної програми, формуються наступні:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9. Здатність працювати у команді.

Фахові компетентності спеціальності (СК)

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

Отримуються наступні програмні результати навчання (РН):

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (теми загальної частини 1-8, теми особливої частини 1-11).

РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему (теми загальної частини 6-8, теми особливої частини 1-11).

РН 8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права (теми загальної частини 6-8, теми особливої частини 4, 5, 6, 7, 9,11).

РН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності (теми загальної частини 5-8, теми особливої частини 1-11).

РН 17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди (теми загальної частини 1-8, теми особливої частини 1-11).

РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях (теми загальної частини 5-8, теми особливої частини 1-11).

5. Зміст навчальної дисципліни

Загальна частина Загальні положення трудового права України 4-й семестр

Змістовий модуль I

- Тема 1. Поняття, предмет, метод та система трудового права.
- Тема 2. Основні принципи та функції трудового права.
- Тема 3. Джерела трудового права.
- Тема 4. Суб'єкти трудового права.

Змістовий модуль II

- Тема 5. Правовідносини у сфері трудового права.
- Тема 6. Соціальний діалог у сфері праці. Колективні договори і угоди.
- Тема 7. Правові засади зайнятості населення.
- Тема 8. Правове регулювання працевлаштування громадян.

Особлива частина Правове регулювання трудових правовідносин 5-й семестр

Змістовий модуль III

- Тема 1. Поняття, зміст, види та порядок укладення трудового договору.
- Тема 2. Зміна умов трудового договору.
- Тема 3. Припинення трудового договору.
- Тема 4. Правове регулювання робочого часу.
- Тема 5. Правове регулювання часу відпочинку.
- Тема 6. Оплата праці. Гарантійні та компенсаційні виплати.

Змістовий модуль IV

- Тема 7. Трудова дисципліна та дисциплінарна відповідальність.
- Тема 8. Матеріальна відповідальність сторін трудових правовідносин.
- Тема 9. Правове регулювання охорони праці.
- Тема 10. Трудові конфлікти та порядок їх вирішення.
- Тема 11. Оптимізація трудових відносин в період воєнного стану.

При викладанні тем використовуються інформаційні технології навчання: презентації та робота з електронними ресурсами.

При підготовці до занять та виконанні самостійної роботи здобувачу рекомендується використовувати Робочу програму з навчальної дисципліни «Трудове право» та Навчально-методичні рекомендації з трудового права.

6. Система контролю та оцінювання

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, диспут, пояснення, розповідь);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ;
- метод мозкового штурму;
- кейс-технології.

Форми та методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- презентація результатів виконаних завдань;
- аналітичні звіти;
- розв'язування практичних ситуацій;
- підсумковий контроль – екзамен.

Форми оцінювання студентів:

Поточне оцінювання: оцінювання здійснюється впродовж семестру шляхом запровадження навчально-методичного інструментарію з використанням активних методів і технологій організації навчального процесу, зокрема: тестові завдання, задачі, доповіді, інші інтерактивні методи навчання.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті, за результатами виконання самостійних завдань, а також передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів з кожної теми.

Семестрову кількість балів формують бали отримані в процесі теоретичного засвоєння матеріалу, практичних занять та самостійної роботи впродовж семестру за накопичувальною сумою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбачених з даної дисципліни за темами (в тому числі враховуються результати тематичного тестування), а також бали за підсумковий модульний контроль.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення результатів за період теоретичного навчання студентів на останньому за розкладом занятті. Основною формою підсумкового модульного контролю є контрольна робота.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ECTS.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни
Шкала оцінювання: національна та ECTS

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		Екзамен	Залік
90-100	A	Відмінно	Відмінно
82-89	B	Добре	Добре
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX		Незадовільно

1-34	F	Незадовільно	
------	---	--------------	--

Розподіл балів з навчальної дисципліни «Трудове право»

Загальна частина

Загальні положення трудового права

4-й семестр

Залік:

Поточний контроль (максимальна кількість балів)		Загальна максимальна кількість балів
Модуль I	Модуль II	
50	50	100

Розподіл балів з навчальної дисципліни «Трудове право»

Особлива частина

Правове регулювання трудових правовідносин

5-й семестр

Екзамен:

Поточний контроль (максимальна кількість балів)		Екзамен	Загальна максимальна кількість балів
Модуль I	Модуль II		
35	35	30	100

Політика академічної доброчесності

Здобувач повинен ознайомитися і дотримуватися Положення про забезпечення академічної доброчесності у ПВНЗ «Буковинський університет», яке міститься у вільному доступі на офіційному сайті університету. Здобувач повинен виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових робіт та екзаменів заборонені. Користування мобільними пристроями допускається лише з дозволу викладача під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилення на використані інформаційні джерела. Використання можливостей штучного інтелекту може мати місце в обмеженому ряді випадків, у кожному разі із погодженням з викладачем.

Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96вр>. (дата звернення: 04.09.2024).
2. Кодекс законів про працю України. Кодекс законів про працю України з постатейними матеріалами (з наступними змінами до доповненнями) Київ: Юрінком Інтер, 1996 р. 1040 с.
3. Кодекс законів про працю України (за станом на 27 вересня 2024 року) Київ, 190 с.), (дата звернення: 04.09.2024).
4. Про відпустки: Закон України від 15 листопада 1996 р. (з наступними змінами до доповненнями) : електронний ресурс. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80> (з наступними змінами до доповненнями), (дата звернення: 04.09.2024).
5. Про встановлення письмової форми трудових договорів з працівниками, діяльність яких пов'язана з державною таємницею: Постанова Кабінету Міністрів від 16.11.14 № 779.
6. Про гарантії і компенсації для працівників, які направляються для підвищення кваліфікації, підготовки, перепідготовки, навчання інших професій з відривом від виробництва: Постанова Кабінету Міністрів від 28.06.17 № 695.
7. Про донорство крові та її компонентів: Закон України від 23.06.15 №239.
8. Про зайнятість населення: Закон України від 5 липня 2012 року № 5067-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17> (з наступними змінами до доповненнями), (дата звернення: 08.09.2024).
9. Про колективні договори і угоди Верховна Рада України; Закон від 01.07.1993 № 3356-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12> (з наступними змінами до доповненнями), (дата звернення: 04.09.2024).
10. Про оплату праці: Закон України від 24 березня 1995 року N 108/95-ВР URL: <https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80> (з наступними змінами до доповненнями), (дата звернення: 14.09.2024).
11. Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні: Закон України від 16.12.13 №3721. (з наступними змінами до доповненнями), (дата звернення: 12.09.2024).
12. Про охорону праці : Закон України від 14 жовтня 1992 року N 2694- XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0024-94> (з наступними змінами до доповненнями), (дата звернення: 18.09.2024).
13. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон від 15.09.1999 № 1045-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14> (з наступними змінами до доповненнями), (дата звернення: 20.09.2024).
14. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22.10.13 № 3551. (з наступними змінами до доповненнями), (дата звернення: 20.09.2024).
15. Про інформацію : Закон України від 02 жовтня 1992 р. (з наступними змінами до доповненнями) : електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.
16. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 р. № 2102-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20#Text>
17. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : Закон України від 18.03.2004 № 1629-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15#Text>
18. Про міжнародні договори України : Закон України від 29.06.2004 № 1906-IV. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1906-15>
19. Указ Президента України Про введення воєнного стану в Україні від 24.02.2024 № 64/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text> (з наступними змінами до доповненнями станом на 07.11.2024).

Основний

20. Венедіктов С.В. Сучасні проблеми трудового права України : навчальний посібник (напрямок підготовки 081 «Право»). Харків : Право, 2018. 294 с.
21. Венедіктов С.В. Трудове право України: підручник. 2-ге вид., переробл. і допов., Київ: Діа, 2024. 228 с.
22. Трудове право України: підручник (за ред. проф. О. М. Ярошенко). Харків: Видавництво 2022. 376 с.
23. Іванов Ю. Ф. Трудове право України: навч. посіб. Ю. Ф. Іванов, М. В. Іванова ; Нац. акад. внутр. справ. Київ : Алерта : Правова єдність, 2016. 222 с.
24. Костюченко О. Є. Реалізація соціального призначення трудового права в Україні : монографія. Харків : Право, 2018. 392 с.
25. Серета О. Г. Державно-правовий механізм захисту прав працівників в умовах інтеграції України до Європейського Союзу: теорія та практика: монографія. Харків : Право, 2018. 472 с.
26. Трудове право : підручник. О. М. Ярошенко, С. М. Прилипко, А. М. Слюсар та ін. ; за заг. ред. О. М. Ярошенка. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2019. 560 с.

Додатковий

27. Бесчасний В. М., Клемпарський М. М., Назимко О. В. Нариси з міжнародного та зарубіжного трудового права. Харків : Право, 2019. 176 с.
28. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Т. 11 : Трудове право. Ред.кол.: С. М. Пилипко (голова), М. І. Іншин (заст. голови), О. М. Ярошенко та ін. ; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків :Право, 2018. 648 с.
29. Величко Л. Ю. Вплив євроінтеграційних процесів на сферу дії трудового права України. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2018. № 1. С. 36- 39.
30. Зміст конституційного права громадян на належні, безпечні і здорові умови праці в сучасних умовах: теоретико-прикладний нарис: монографія / [І. А. Ветухова, О. Є. Луценко, Л. Ю. Малюгата ін.]; за заг. ред. О. М. Ярошенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. [2-ге вид., випр. і допов.]. Харків: Право, 2024. 240 с.
31. Серета О. Г. Соціальна держава та трудові права людини: проблеми співвідношення. *Вісник Вищої кваліфікаційної комісії суддів України*. 2019. № 1. С. 41-45.
32. Серета О. Шляхи вдосконалення вітчизняного трудового законодавства в умовах євроінтеграції. *Вісн. Вищ. кваліфікац. коміс. суддів України*. 2019. № 2. С. 45–49.
33. Руснак Л.М., Ковач Я.В. «Правове регулювання робочого часу медичних працівників в Україні». *the journal of Eastern European Law/ Журнал східноєвропейського права*. ISSN 2409-6415. № 130. 2025. С. 143-151.
34. Руснак Л.М., Теремецький В.І. «Правова природа та особливості надання медичних послуг профільними трудовими кадрами: вектор української доктрини». *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. Вип. 1 (105). С. 241–253.
35. Теремецький В.І., Л.М. Руснак. «Правове регулювання відпусток медичних працівників в Україні за законодавством про працю». *Journal «ScienceRice: Juridical Science»*. №2(28) 2024. С. 35-41.
36. Руснак Л.М., Глущенко А.М., Новиков О.В., Павлик Ю.В. «Правове регулювання часу відпочинку військовослужбовців в умовах воєнного стану». *Журнал «Наше право»* № 2 (28) 2024. С. 294-301.
37. Владислав Теремецький, Леся Руснак, Михайло Шляховчук. «Захист соціальних прав військовослужбовців у порядку адміністративного судочинства». *Наукове періодичне видання юридичного факультету Західноукраїнського національного університету. Актуальні проблеми правознавства*. № 2 (38)/2024. С. 33-40.

38. Івахненко О.А., Руснак Л.М., Риженко О.С. «Правове регулювання повноважень органів центральної виконавчої влади, що реалізують державну політику в реабілітаційній галузі». the journal of Eastern European Law/ Журнал східноєвропейського права. № 124. 2024. С. 46-55.
39. Руснак Л.М. Методичні рекомендації щодо підготовки до практичних занять з навчальної дисципліни «Трудове право» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 081 «Право». – Чернівці: – 2024 р. – 25 с.
40. Підстави припинення трудового контракту: теоретико-прикладний дискурс: монографія / О. М. Ярошенко, Н. О. Мельничук, О. Г. Серета, О. Є. Луценко, В. В. Гребенюк, О. О. Конопельцева; за заг. ред. проф. О. М. Ярошенка. Харків: Юрайт, 2024. 224 с.

Інформаційні ресурси

(нормативна база, джерела Інтернет, адреси бібліотек тощо)

1. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws> - офіційний веб-портал Верховної Ради України.
2. <http://www.reyestr.court.gov.ua/> - Єдиний державний реєстр судових рішень.
3. <http://www.ligazakon.ua> - Портал Ліга Закон.
4. <http://www.nau.ua> - Професійна юридична система Мега-НАУ.
5. <http://pravo.ua> – Юридичний портал Право. Видавництво «Юридична практика».
6. <https://urist-ua.net/> - Юрист – UA – актуальні зразки договорів України та юридична допомога за українським законодавством.
7. <https://www.ilo.org/global/lang-en/index.htm> - Міжнародна організація праці.
8. <https://dsp.gov.ua/> - Державна служба України з питань праці.
9. <https://www.cuspu.edu.ua/ua/pro-biblioteku/novyny> - бібліотека ЦДПУ ім. В. Винниченка.